

Brussel, 4 december 2023
(OR. en)

16336/23

CT 193
ENFOPOL 531
COTER 236
JAI 1613
COPEN 432

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	4 december 2023
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	15407/23
Betreft:	Conclusies van de Raad over het verbeteren van de ondersteuning en erkenning van slachtoffers van terrorisme – <i>Conclusies van de Raad (4 december 2023)</i>

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over het verbeteren van de ondersteuning en erkenning van slachtoffers van terrorisme, die de Raad (Justitie en Binnenlandse Zaken) op 4 december 2023 tijdens zijn 3992e zitting heeft goedgekeurd.

CONCLUSIES VAN DE RAAD**over het verbeteren van de ondersteuning en erkenning van slachtoffers van terrorisme**

BENADRUKKEND dat terrorisme een kritieke wereldwijde bedreiging blijft, een van de ernstigste schendingen van de waarden van de Europese Unie vormt en fundamentele democratische beginselen zoals de eerbiediging van de mensenrechten, de rechtsstaat en de sociale samenhang in gevaar brengt.

IN GEDACHTEN HOUDEND dat de strijd tegen terrorisme niet alleen vanuit veiligheidsoogpunt moet worden benaderd, maar dat ook de nadruk moet worden gelegd op de rechtstreeks getroffen personen, moeten de lidstaten zorgen voor een alomvattende respons op de behoeften van slachtoffers van terrorisme, aangezien het niet alleen een morele verantwoordelijkheid is om aan hun behoeften te voldoen, maar ook een kwestie van naleving van de wettelijke verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht en het EU-recht.

REKENING HOUDEND MET het feit dat bij de richtlijn rechten van slachtoffers¹ minimumnormen zijn vastgesteld voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten en dat hierin wordt erkend dat slachtoffers van terrorisme vanwege de bijzondere aard van het strafbare feit bijzondere aandacht, ondersteuning en bescherming nodig hebben; de voorgestelde herziening van de richtlijn rechten van slachtoffers², die tot doel heeft de rechten van slachtoffers van strafbare feiten in de EU verder te versterken, met inbegrip van de rechten van slachtoffers van terrorisme; de richtlijn terrorismebestrijding³ bevat bijzondere bepalingen over slachtoffers van terrorisme en hierin is bepaald dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat er ondersteunende diensten naast of als geïntegreerd deel van de algemene diensten voor slachtofferhulp zijn die in de specifieke behoeften van slachtoffers van terrorisme voorzien en dat zij onmiddellijk na een terroristische aanslag en zolang als nodig beschikbaar zijn.

¹ Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57).

² Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2012/29/EU tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten (doc. 11840/23).

³ Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding (PB L 88 van 31.3.2017, blz. 6).

EROP WIJZEND dat de Raad in zijn conclusies van 4 juni 2018 over terreurslachtoffers⁴ de lidstaten heeft verzocht een nationaal contactpunt aan te wijzen dat verantwoordelijk is voor het verstrekken van informatie betreffende de beschikbare steun, bijstand, bescherming en de schadevergoedingsregeling voor slachtoffers van terrorisme, ter facilitering van de snelle uitwisseling van informatie en bijstand bij een terroristische aanslag.

ERKENNEND dat de EU-initiatieven voor en ter ondersteuning van slachtoffers van terrorisme, zoals de in juni 2020 aangenomen EU-strategie voor de rechten van slachtoffers (2020-2025), die van toepassing is op alle slachtoffers van alle strafbare feiten en waarin bijzondere aandacht wordt besteed aan de kwetsbaarste slachtoffers, en de in december 2020 door de Commissie gepresenteerde terrorismebestrijdingsagenda, waarin wordt opgeroepen tot meer steun aan slachtoffers van terrorisme; het netwerk voor voorlichting over radicalisering (RAN), waarmee de Commissie sinds 2011 steun verleent aan slachtoffers van terrorisme, met name in het kader van de speciale Werkgroep slachtoffers van terrorisme (RAN VoT); het EU-platform voor de rechten van slachtoffers, dat voorziet in een horizontalere benadering van de rechten van slachtoffers, met inbegrip van de rechten van slachtoffers van terrorisme, door voor het eerst alle actoren op EU-niveau die relevant zijn voor de rechten van slachtoffers bijeen te brengen; en het EU-kenniscentrum voor slachtoffers van terrorisme, dat door de Europese Commissie werd opgericht om nationale autoriteiten en slachtofferhulporganisaties expertise, begeleiding en steun te bieden.

Het succes van het EU-kenniscentrum voor slachtoffers van terrorisme in de proeffase en de beslissing van de Commissie om door te gaan met een nieuwe fase van twee jaar, die met nog eens twee jaar verlengd kan worden, ERKENNEND.

ZICH ERVAN BEWUST dat er niet in alle lidstaten terroristische aanslagen zijn gepleegd of ingezetenen het slachtoffer zijn geweest van terrorisme in andere landen en dat zij derhalve redelijkerwijs geen specifieke bepalingen hebben met betrekking tot slachtoffers van terrorisme.

⁴ Doc. 9719/18.

BENADRUKKEND dat het huidige terrorisme een mondiale en internationale dimensie heeft en dat alle lidstaten voorbereid moeten zijn voor het geval er een terroristische aanslag wordt gepleegd op hun grondgebied of hun ingezetenen hierdoor worden getroffen. Er moeten haalbare en efficiënte oplossingen worden gekozen om te zorgen voor consequente paraatheid en een consistente respons in de hele Europese Unie.

REKENING HOUDEND MET het feit dat in het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad op basis van artikel 29, lid 2, van de richtlijn terrorismebestrijding⁵ wordt geconcludeerd dat er, ondanks het algemene effect van de richtlijn, tekortkomingen zijn met betrekking tot de omzetting van specifieke bepalingen voor terrorismeslachtoffers, die tot gevolg kunnen hebben dat terrorismeslachtoffers uit andere lidstaten geen op hun specifieke behoeften afgestemde bijstand of steun ontvangen.

ER NOTA VAN NEMEND dat niet alle lidstaten een centraal contactpunt hebben aangewezen overeenkomstig de conclusies van de Raad over terreurslachtoffers.

ZICH BEWUST VAN de oprichting van de centrale contactpunten voor slachtoffers van terrorisme als specifiek netwerk binnen het Europees netwerk voor de rechten van slachtoffers.

ER NOTA VAN NEMEND dat de lidstaten niet alleen een centraal contactpunt moeten hebben aangewezen dat de toegang tot bijstand aan slachtoffers van terrorisme kan vergemakkelijken, maar ook beste praktijken en aanbevelingen voor de samenwerking tussen de centrale contactpunten in geval van een terroristische aanslag met slachtoffers uit verschillende lidstaten moeten vastleggen in een niet-bindend operationeel protocol. Het netwerk van centrale contactpunten heeft een niet-bindend document opgesteld over een operationeel protocol voor het netwerk van centrale contactpunten voor slachtoffers van terrorisme⁶, dat, rekening houdend met de verschillende nationale omstandigheden van de lidstaten, ertoe kan bijdragen dat die slachtoffers bijstand, steun, bescherming en financiële compensatie krijgen overeenkomstig de Europese wetgeving.

⁵ Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad op basis van artikel 29, lid 2, van Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad (doc. 13478/1/21 REV 1 + ADD 1 + COR 1).

⁶ Doc. 14763/23.

BENADRUKKEND dat de erkenning en herdenking van de slachtoffers van terrorisme vanwege de politieke en algemene maatschappelijke component van terroristische aanslagen noodzakelijk zijn en het herstelproces ondersteunen van de slachtoffers als individuen en als leden van de gemeenschap, waarbij de sociale cohesie en de verdediging van democratische waarden worden bevorderd. Het is van essentieel belang dat de lidstaten de nagedachtenis van de slachtoffers van terrorisme beschermen, zowel als daad van gerechtigheid als als instrument voor de maatschappelijke delegitimering van terrorisme en gewelddadig extremisme.

ONDERKENNEND dat de slachtoffers van terrorisme een centrale rol moeten spelen in dit herdenkingsbeleid, met name in het vergroten van het bewustzijn van terroristisch geweld door middel van hun getuigenissen, aangezien hun stemmen krachtige instrumenten zijn om het bewustzijn te vergroten van gewelddadig extremisme en van de gevolgen van terrorisme voor de mensen.

ONDERSTREPEND dat het maatschappelijk middenveld en slachtofferorganisaties steun verlenen aan slachtoffers van terrorisme door de aandacht te vestigen op de verschillende problemen waarmee zij worden geconfronteerd en bijdragen aan het herdenkingsbeleid en de delegitimering van terrorisme en gewelddadig extremisme.

DE LIDSTATEN WORDT VERZOCHT:

REKENING TE HOUDEN MET de noodzaak om voorbereid te zijn op een terroristische aanslag en derhalve één centraal contactpunt voor slachtoffers van terrorisme aan te wijzen om de uitoefening van de rechten van slachtoffers uit andere lidstaten te vergemakkelijken en bij te dragen tot een doeltreffende samenwerking tussen alle lidstaten.

Hun nationale centrale contactpunt AAN TE MOEDIGEN zich te promoten, zodat zij bekend zijn bij de betrokken autoriteiten op nationaal en internationaal niveau, en zich ertoe verbinden de lijst van contactpunten van het Europees netwerk voor de rechten van slachtoffers actueel te houden.

TE OVERWEGEN gebruik te maken van de beste praktijken en aanbevelingen in het operationeel protocol voor het netwerk van centrale contactpunten voor slachtoffers van terrorisme, met volledige inachtneming van de nationale wetgeving en specifieke kenmerken van de lidstaten.

De snelle goedkeuring AAN TE MOEDIGEN van de gerichte herziening van de richtlijn rechten van slachtoffers, die ervoor moet zorgen dat slachtoffers van strafbare feiten, met inbegrip van slachtoffers van terrorisme, hun rechten in de EU volledig kunnen uitoefenen.

De vaststelling van maatregelen TE STIMULEREN om de erkenning en eerbiediging van de slachtoffers van terrorisme te waarborgen, door opleiding te bevorderen voor professionals die met hen in contact komen, de aandacht van de media te vestigen op de behandeling van slachtoffers en een aanpak aan te moedigen waarbij de wensen en bijdragen van slachtoffers naar behoren tot uiting komen in herdenkingsevenementen.

ZIJN VAN OORDEEL dat de stemmen van de slachtoffers van terrorisme en hun getuigenissen gewelddadig extremisme en de gevolgen van terrorisme voor de mensen onder de aandacht brengen en daarom in de programma's en strategieën van de lidstaten ter voorkoming van gewelddadige radicalisering in aanmerking moeten worden genomen.

De herdenking van slachtoffers van terrorisme BEVORDEREN overeenkomstig de eigen gebruiken en praktijken van de lidstaten, zodat degenen die om het leven zijn gekomen, lichamelijk of geestelijk letsel hebben opgelopen of hun vrijheid hebben verloren als gevolg van terroristisch fanatisme, niet worden vergeten. Dit beleid kan ook worden gebruikt als instrument om gewelddadige radicalisering te voorkomen.

NA TE GAAN hoe de uitwisseling van informatie over slachtoffers uit verschillende lidstaten kan worden vergemakkelijkt, in het belang van de slachtoffers.

DE COMMISSIE WORDT VERZOCHT

Samenwerking tussen de lidstaten, de bestaande EU-structuren en het maatschappelijk middenveld AAN TE MOEDIGEN om zowel in de directe nasleep als bij de follow-up efficiënte ondersteuning te bieden aan slachtoffers van terroristische aanslagen.

ERVOOR TE ZORGEN dat het EU-kenniscentrum voor slachtoffers van terrorisme werkzaam blijft en zijn maatregelen uitbreidt, zodat het de ondersteuning van de lidstaten op praktische wijze kan benaderen, met name de minst voorbereide lidstaten, wanneer zij het slachtoffer zijn van een terroristische aanslag, en tegelijkertijd nieuwe partnerschappen met internationale organisaties en derde landen faciliteert.

De werking van het netwerk van centrale contactpunten voor slachtoffers van terrorisme in het kader van het Europees netwerk voor de rechten van slachtoffers TE ONDERSTEUNEN bij het organiseren van efficiënte, operationele samenwerking tussen de centrale contactpunten van de lidstaten.

In nauwe samenwerking met slachtofferverenigingen de organisatie van de jaarlijkse Europese Herdenkingsdag voor de Slachtoffers van Terrorismen TE HANDHAVEN als daad van herdenking en veerkracht.

ERVOOR TE ZORGEN dat de stemmen van slachtoffers en overlevenden van terrorisme worden gehoord bij de activiteiten die worden ontwikkeld in het kader van het EU-kenniscentrum voor de preventie van radicalisering, dat in 2024 wordt gelanceerd.
